

Zamieszczamy opracowanie zespołu prawnego SEiRP do wykorzystania dla tych, których sprawy są jeszcze w Sądzie Okręgowym lub na etapie składania Skargi Apelacyjnej.

PORADY PRAKTYCZNE

do wykorzystania w pismach procesowych kierowanych do Sądu Okręgowego oraz w Skardze Apelacyjnej.

Sąd Okręgowy

przed rozprawą podnosimy dotychczas zalecane kwestie, tj.:

1. Bezpodstawne zaliczenie do organów bezpieczeństwa państwa niektórych stanowisk, instytucji i formacji, na przykład:

- komendantów wojewódzkich i powiatowych MO,
  - szefów wojewódzkich i powiatowych urzędów spraw wewnętrznych,
  - Biuro Ochrony Rządu,
  - pion łączności, kadr, szkolenia,
  - pion wychowawczo-polityczny, „W”,
  - służbę/studia w Wyższej Szkole Oficerskiej w Legionowie,
- inne, które zostały zlikwidowane przed utworzeniem Urzędu Ochrony Państwa (art.2 ust.3 ustawy lustracyjnej) oraz te służby, które praktycznie realizowały zadania milicyjne.

(zob. www.seirp.pl w zakładce: *Zmniejszone świadczenia emerytalne*, „Mapa drogowa” – załączniki: *pismo procesowe podtrzymujące odwołanie ...*).

2. Kluczowym argumentem bezpodstawnego zaliczenia w/w i innych służb, jak pion „B”, „T”, Akademia Spraw Wewnętrznych - do organów bezpieczeństwa państwa jest art.2 ust.3 ustawy lustracyjnej, w którym zawarta jest legalna definicja pojęcia jednostki Służby Bezpieczeństwa. Według tej definicji jednostkami takimi są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami (zob. Uchwała SN z 20.06.2000r. I KZP 15/2000).

SN w uzasadnieniu podkreśla, „że Akademia Spraw Wewnętrznych tylko wówczas może być uznana za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 in principio tej ustawy, jeśli podlegała rozwiązaniu z mocy prawa w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa (art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej)”.

3. Należy wskazywać, że zaliczenie mojej służby w pionie obserwacji –“B” od .... do... oraz/lub w pionie techniki operacyjnej – „T” od .....do... – do służby w organach bezpieczeństwa państwa, jest według mojej oceny nietrafne.

Wynika to z przepisu art.2 ust.3, ustawy z 18 października 2006 roku “o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów” (Dz.U.2007, nr.63, poz.425).

Pion obserwacji jak i pion techniki operacyjnej w Wojewódzkich Urzędach Spraw Wewnętrznych nie uległy rozwiązaniu lecz nastąpiła ich reorganizacja - podział. Część funkcjonariuszy odeszła do Policji, tworząc wydziały techniki operacyjnej, a część przeszła do UOP tworząc wydziały obserwacji i techniki operacyjnej.

Ponadto funkcjonariusze tych pionów /poza naczelnikiem/ nie podlegali weryfikacji.

Stąd też nie można zaliczyć Wydziałów “B” /obserwacji/ i Wydziałów “T” /techniki operacyjnej/ WUSW w oparciu o wyżej przywołaną ustawę z 18.10.2006 r. do organów bezpieczeństwa państwa.

4. Po otrzymaniu uzasadnienia wyroku SO.

Sąd Okręgowy, odrzucając podnoszone przez skarżącego wadliwe zaliczenie służby w “B” i “T” jako służby w organach bezpieczeństwa państwa, przywołuje Zarządzenie nr 53/90 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 lipca 1990 r. w sprawie określenia: stanowisk zajmowanych przez funkcjonariuszy byłej Służby Bezpieczeństwa oraz jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych, w których pełnili oni służbę.

Ponadto wskazuje na Instrukcję Przewodniczącego Komisji Kwalifikacyjnej z 25 czerwca 1990 r. (tzw. Instrukcja Kozłowskiego). W instrukcji tej wymieniono 15 jednostek, w tym również Akademię Spraw Wewnętrznych, Biuro “B”, Departament Techniki, Zarząd Polityczno-Wychowawczy, Wyższą Szkołę Oficerską MSW w Legionowie i inne. Może Biuro “B” czy Departament Techniki w Warszawie zostały rozwiązane z chwilą zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, natomiast Wydział “B” i Wydział “T” w ... nie zostały rozwiązane, lecz przeszły do UOP i policji, a w mniejszych jednostkach tylko do policji.

Same umieszczenie określonej służby w Instrukcji Przewodniczącego Komisji Kwalifikacyjnej nie naznacza tych funkcjonariuszy jako funkcjonariuszy tzw. organów bezpieczeństwa państwa, gdyż zapadłe wyroki wcześniej i obecnie, głównie w sprawach lustracyjnych wskazują, że określony pion w strukturze MSW np. Pion Polityczno-Wychowawczy nie był częścią Służby Bezpieczeństwa – sygn. sprawy II K 41/11, II Wydział Karny Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 24 sierpnia 2011 roku. Takie i podobne wyroki zapadły w sprawie Wyższej Szkoły Oficerskiej w Legionowie – sygn. sprawy III Aua 1649/11. Wcześniej

w sprawach lustracyjnych "Filar", "Wyrzykowski".

Pomijam w tym miejscu zasadę przyzwoitej techniki legislacyjnej co do w/w przepisów, gdyż Instrukcja Przewodniczącego CKK była prawem powielaczowym i wydano ją 25 czerwca, a dopiero po tygodniu 2 lipca Minister Spraw Wewnętrznych podpisał zarządzenie. Wydano najpierw akt niższego rzędu a potem by go uprawomocnić akt wyższego rzędu.

Uwzględniając przywołane przepisy oraz orzecznictwo Sądu i Uchwałę Sądu Najwyższego – uznać należy, że nie zachodzą przesłanki wymienione w art.15b ust.1 ustawy z 18.02.1994 r.

***

W Skardze Apelacyjnej

podnosimy dotychczasowe wnioski i w większym zakresie jak dotychczas akcentujemy elementy niezgodności ustawy z artykułami Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

W tym dziale chcę wskazać tylko na niektóre elementy. Do Was koledzy należy wybór argumentów. Dlatego nie formułuję pełnych rozwiązań. Proszę poczynić pewien wysiłek intelektualny i zapoznać się w internecie z dokumentami dot. Konwencji. To będzie niezbędne do prawidłowego wypełnienia Wniosku - Skargi do Strasburga.

Przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. „o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...) oraz ich rodzin” budzą poważne wątpliwości co do zgodności przepisów tej ustawy z wyrażonymi w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie 4 listopada 1950 roku, ratyfikowanej przez Polskę w dniu 19 stycznia 1993 roku (Dz.U. z 1993 roku nr 61 poz. 284), tj. z:

- zakazem poniżającego traktowania wynikającego z art. 3
  - zasadą prawa do rzetelnego procesu wynikającą z art. 6,
  - zasadą zakazu karania bez podstawy prawnej z art. 7,
  - prawem do skutecznego środka odwoławczego wynikającego z art. 13,
  - zasadą zakazu dyskryminacji z art. 14
- oraz wskazaną w art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji - zasadą ochrony własności.

Art. 3 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (zakaz poniżającego traktowania).

Dodana do ustawy na etapie prac legislacyjnych – preambuła ustawy zmieniającej, pozostając w opozycji do charakteru i treści preambuły Konstytucji RP, pokazuje negatywnie jego i osoby, do których odnosi się obniżka emerytur. Ustawodawca przedstawia funkcjonariuszy tzw. organów bezpieczeństwa państwa w sytuacji uprzywilejowanej „w zamian za utrwalanie nieludzkiego systemu władzy”, który „dopuścił się zbrodni przy jednoczesnym wyjęciu sprawców spod odpowiedzialności i rygorów prawa”.

(Dobrać argumenty ze zdania odrębnego sędziego Ewy Łętowskiej do orzeczenia TK wydanego w sprawie K 6/09 – dot.).

Wskazać na prowadzoną kampanię medialną wokół tej sprawy, cel - poniżenie w opinii społecznej, stworzenie klimatu potępienia, wywołanie w nas poczucia zbiorowej odpowiedzialności, stworzenie bezsilności wobec obecnego systemu, a ostatecznie upokorzenia. Działania te należy traktować jako odwet.

W oczywisty sposób nastąpiło naruszenie art. 3 Konwencji. (podobne sformułowania podajemy po każdym artykule).

Art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (prawa do rzetelnego procesu).

Art. 6 Konwencji stanowi, że każdy ma prawo do rzetelnego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w terminie przez niezawisły i bezstronny sąd, ustanowiony ustawą przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej.

Chodzi o zapewnienie, że mamy do czynienia z obiektywną, dobrą sprawiedliwością.

Konwencja chroni jednostki przed traktowaniem jej przez organa i funkcjonariuszy państwa jako winnych przestępstwa przed stwierdzeniem tego przez sąd.

Zasada domniemania niewinności jest w tym przypadku pominięta. Ustawodawca wprowadza domniemanie winy i zasadę zbiorowej odpowiedzialności.

Domniemanie winy jest zapisane w preambule ustawy zmieniającej.

Przesłankę dla uznania pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa PRL za swoisty czyn przestępny, stanowi zakładany przez ustawę, zbrodniczy charakter działalności organów bezpieczeństwa państwa PRL.

Wobec braku odpowiednich podstaw prawnych do zakwalifikowania całokształtu działalności służb bezpieczeństwa państwa PRL jako działalności przestępczej uznać należy, że ustawa zmieniająca czyni dostęp do sądu jedynie iluzorycznym i jako taka godzi w fundament, na jakim opiera się art. 6 Konwencji.

Art. 7 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (zasada legalności).

Jeżeli spojrzeć na założenia ustawy zmieniającej, to jasny staje się jej odwetowy charakter, który nie ma nic wspólnego z dopuszczalnym odebraniem przywilejów niesłusznie nabytych, a staje się niedopuszczalną represją i pozasądową sankcją o charakterze karnym.

Ustawa zmieniająca z mocą wsteczną dokonuje faktycznej penalizacji działań, które nigdy nie wypełniały znamion przestępstwa, co więcej, w przeszłości były sankcjonowane przez państwo i oczekiwane od funkcjonariuszy.

W konsekwencji w sprawie skarżącego nastąpiło oczywiste naruszenie art. 7 Konwencji.

Art. 8 Konwencji (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego).

Preambuła przypisała skarżącemu negatywne cechy, których nie można zweryfikować poprzez dostępne i skuteczne środki odwoławcze. Dodatkowo uchwalone przepisy w sposób niezgodny z utrwalonymi od dawna standardami demokratycznymi przyjmują domniemanie winy wszystkich funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa państwa. Tym samym ustawodawca przerzucając ciężar dowodzenia swojej niewinności na samych funkcjonariuszy dokonał ingerencji w życie prywatne skarżącego.

Stosowanie praktyki zbiorowej odpowiedzialności i przypisywanie zbiorowo przymiotów jedynie na podstawie okoliczności pracy w służbach stanowi nieproporcjonalną ingerencję państwa w sferę życia prywatnego.

Pozbawienie byłych funkcjonariuszy służb ochrony państwa znacznej części emerytury pozostaje w sprzeczności z postanowieniami Rezolucji 1096 Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy z 1996 r., która określa nieprzekraczalne ramy dla wszelkich rozliczeń historycznych. Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu w swoich licznych orzeczeniach powołuje się na Rezolucję nr 1096 jako wyznacznik standardów, które muszą być przestrzegane przez wszystkie kraje europejskie przy rozliczaniu historycznej przeszłości po byłych totalitarnych systemach.

Art. 13 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (efektywna ochrona prawna) w zw. z art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Ustawa zmniejszająca nie zapewnia byłym funkcjonariuszom służb ochrony bezpieczeństwa państwa należytego poszanowania prawa do rzetelnego procesu sądowego. Przepis art. 3 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy zmieniającej stanowi, iż złożenie do sądu ubezpieczeń społecznych odwołania od decyzji organu emerytalnego ustalającej, w stosunku do byłego funkcjonariusza organów bezpieczeństwa państwa, prawo oraz wysokość świadczenia na nowych zasadach – nie wstrzymuje wykonania tejże decyzji. Wynika z tego, że decyzja ta staje się natychmiast wykonalna i jej wykonalności nie zawieszają nawet wniesienie środka odwoławczego. Taka regulacja stawia osoby nią objęte w wyraźnie niekorzystnej, arbitralnie narzuconej pozycji.

Obowiązkiem państwa jest zapewnienie przestrzegania podstawowych założeń konstytucyjnych demokratycznego państwa prawnego, wyrażonych m.in. w Konwencji, w szczególności w art. 6 i 13.

W przedmiotowym stanie prawnym, jednostka objęta zakresem podmiotowym znowelizowanych ustaw zostaje narażona na zagrożenia płynące z wadliwego funkcjonowania organów administracji publicznej.

Art. 14 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka (prawo do niedyskryminacji) w zw. z art. 8 Konwencji (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego).

Zakaz dyskryminacji ma szczególne, podstawowe znaczenie przy założeniach systemu ubezpieczeń społecznych. System ten oparty jest na przyznawaniu świadczeń wg pracy (głównie w stosunku do emerytów), ale także wg potrzeb (w szczególności w stosunku do osób pobierających renty inwalidzkie, renty rodzinne, powypadkowe). Nie może być natomiast oparty na ustalaniu ponoszenia winy w różnego rodzaju sytuacjach faktycznych.

Ustawodawca, uchwalając ustawę zmieniającą uznał, że wszystkie osoby pełniące służbę w organach bezpieczeństwa państwa nie zasługują na równe traktowanie w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Zatem uregulowania tej ustawy w istotny sposób różnicują status funkcjonariuszy, którzy służyli do 1990r. i tych, którzy zostali pozytywnie zweryfikowani, a następnie ponownie zatrudnieni a tych, którzy nie pełnili służby w organach ochrony państwa przed rokiem 1990. Tego typu dywersyfikacja statusu prawnego emerytów nie znajduje uzasadnienia, bowiem grupy te charakteryzują te same cechy.

Zakaz dyskryminacji został także w sposób oczywisty naruszony poprzez fakt, że zmniejszenie świadczenia emerytalnego dotyczy tylko byłych funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej i Służby Bezpieczeństwa, pomimo że katalog organów bezpieczeństwa państwa (zawiera go art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. – Dziennik Ustaw z 2006 r. Nr 218, poz. 1592 z późn. zm.), do którego odsyła ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r., wymienia równoprawnie organy cywilne i wojskowe, podczas gdy następstwa ustawy nie obejmują emerytowanych żołnierzy wojskowych służb specjalnych, mimo, iż zadania jakie realizowali w przeszłości były zawsze zbieżne z zadaniami służb cywilnych.

Skarżący został potraktowany zbiorowo, a jego położenie indywidualne nie było w ogóle rozważane przez ustawodawcę, jest ofiarą naruszenia zasady niedyskryminacji.

Art. 1 protokołu dodatkowego nr 1 do Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności

(poszanowanie własności) w zw. z art. 8 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz w zw. z art. 18 Konwencji.

Każda osoba fizyczna i prawna ma prawo do poszanowania swego mienia. Nikt nie może być pozbawiony swojej własności, chyba że w interesie publicznym i na warunkach przewidzianych przez ustawę oraz zgodnie z ogólnymi zasadami prawa międzynarodowego.

Zasada ta jest podstawą bezpieczeństwa prawnego obywateli, oparciem dla wiarygodności państwa i jego organów, a ponadto źródłem trwałości ukształtowanych przez normy prawne stosunków społecznych i prawnych.

Art. 6, art. 7 Konwencji oraz art. 1 protokołu dodatkowego nr 1 do Konwencji w zw. z art. 18 Konwencji.

Celem art. 18 Konwencji jest zapewnienie, że ograniczenie prawa podmiotowego musi mieścić się w granicach przewidzianych w Konwencji.

W przypadku zmiany podstawy wymiaru emerytury mamy do czynienia z nieproporcjonalną ingerencją w prawa zagwarantowane w Konwencji i, dodatkowo, ingerencją, która nie mieści się w kategorii ograniczeń przewidzianych w Konwencji. Ustawodawca przeprowadza zakamuflowane rozliczenie z przeszłością, które lekceważy prawny dorobek cywilizowanych narodów w postaci takich wartości jak pewność prawa, ochrona uzasadnionych oczekiwań, niedyskryminacja, niedziałanie prawa wstecz i prawo do rzetelnego procesu.

Głównym motywem jest polityczny odwet, prawo ma w tym zakresie spełniać rolę narzędzia do realizacji tego celu. Osoba, która uzyskała prawo do emerytury po spełnieniu określonych warunków i której państwo to prawo do emerytury uznało, ma wszelkie podstawy zakładać, że prawo to będzie nadal honorowane.

Zebrał i opracował : Wacek Benecki

Bydgoszcz, 30 stycznia 2012 r.